

Alla har vi väl åkt förbi en pampig herrgårdsbyggnad och blivit nyfikna på hur det ser ut inuti. Nu ställas nyfikenheten i den gamla bekanta som tar oss med in i Rodga herrgård och 17 andra östgötska slott och herrgårdar.

nya boken "Glömda pärlor och gamla bekanta"
Foto: Per Svensson/Fotovision

Finspångs slott är ett av Sveriges största barockslott med välbevarade och rikt utsmyckade stucktak. Bilden är från den pampiga entréhallen.

Husby ligger vid Slätbaken och har en förtuga med kraftfulla kryssvalv.

Bruksherrgården Hättorp, i Motala kommun, är ett av Östergötlands bästa exempel på Karl Johanstilen.
Foto: Per Svensson/Fotovision

Bland Östergötlands slott och herrgårdar

NORRKÖPING

Många östgötska slott och herrgårdar är ganska okända för oss. I den nya boken "Glömda pärlor och gamla bekanta" tar oss med in i 18 östgötska slott och herrgårdar.

– Vi ville lyfta fram Östergötlands många spännande miljöer. Många byggnader, till exempel Finspångs slott, har få motsvarigheter i Sverige. Men alla är på sitt sätt bra representanter för sin tid, säger författaren och journalisten **Anneli Hedlund**.

Bakgrunden till bokpro-

Anneli Hedlund är aktuell med "Glömda pärlor och gamla bekanta – en resa bland östgötska slott och herrgårdar". Tidigare har hon skrivit "Klarspråk lönar sig", en om handbok i hur man förbättrar kommunikationen.
Foto: Robert Svensson

jektet var att hon såg ett behov av en ny, uppdaterad och behändig bok om länets unika byggnadsverk. Tidigare bokverk

som behandlar ämnet är *Slott och herresäten i Sverige* med 40 år på nacken. – Det finns ett stort intresse för kulturhistoria

och herrgårdsmiljöer, men det fanns ingen modern litteratur om slott och herrgårdar i länet, konstaterar hon.

Tryckt i Norrköping

För en vecka sedan släppte boken som är tryckt i Norrköping och utgiven på Sköld Design. Boken är det Norrköpingsbaseade förlagets första titel och tanken är att det ska bli en fortsatt utgivning med inriktning på konet, design och kulturhistoria. – Vi har fått väldigt positiva reaktioner på boksläppet, bland annat från bokhandeln som tycker att boken ser fin ut, säger Anneli Hedlund.

Tillsammans med fotografen **Per Svensson** gör hon en kronologisk genomgång av arton östgöt-

ska slott och herrgårdar.

– Vårt sommarjobb har varit att åka runt och fotografera slott och herrgårdar, berättar Anneli.

Tidsresan i *Glömda pärlor och gamla bekanta* börjar i 1500-talet, med ett välkänt byggnadsverk som blivit en riktig turistmagnet – den mäktiga Vasaborg i Vadstena. Och resan avslutas med ett besök i en mer okänd miljö – en pampig privatbostad, 1900-talsherrgården Adelsnäs, strax utanför Åtvidaberg.

Geografiskt ligger merparten av bokens ståtliga slott och gårdar belägna i de östra länsdelarna. Många ligger i Norrköpingstrakten: Mauritzberg, Allonö, Hofgren,

Gottenvik, Löfstad och Rodga.

Byggnaderna är museer, konferensanläggningar men framförallt privatbostäder. Slottsägarna har välvilligt öppnat dörren till sina salonger, bibliotek och stora salar.

– Vi har blivit jättebra bemötta. Det var helt fantastiskt. Ägarerna har tyckt att det varit roligt att vi intresserat oss just för deras herrgårdar. De har också bidragit med många historier.

Kända och okända

Merparten av herrgårdarna i länet byggdes under 1700-talet. Då tillkom bland andra det praktfulla barockslottet Allonö vid Bråvikens norra strand,

men betydligt vanligare var mindre påkostade herrgårdar byggda i trä.

– Vi har valt att inte bara ta med de stora och kända slotten, utan också de "bortglömda pärlorna" som vi kallar dem. Det var länsantikvarien och byggnadsantikvarier på Länsmuscet som tyckte att vi skulle visa bredden i herrgårdsbyggnandet och lyfta fram även de mindre säterierna. Det blev en annan inriktning än vi tänkt från början, men det blev mycket bättre och mer intressant, säger Anneli Hedlund.

Författarfavorit

Ett exempel på en mindre känd gård är det fäloröda säteriet Hofgren på Vikbolandet, som är en av författarens egna

favoriter. Det representerar den något enklare herrgårdsbebyggelsen och gårdsmiljön anses så kulturhistoriskt värdefull att större delen av dess bebyggelse är byggnadsminne sedan 2009. Det före detta säteriet är renoverat av Östkind's hembygdsförening och byggnaderna var förfallna när de tog sig an dem på 90-talet.

– Idag är det jättefint. Fast inredning är fint bevarad och man hittade originaltapeter från 1700-talet som låg under andra tapetlager och var väldigt välbevarade, säger Anneli.

Sara Segraeus
Reporter
sara.segraeus@folkbladet.se
011-200 454

